

LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINĖS APSAUGOS IR DARBO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, A.Vivulskio g. 11, LT-03610 Vilnius, tel. (8 5) 266 8176, (8 5) 266 8169, faks. (8 5) 266 4209,
el. p. post@socmin.lt, <http://www.socmin.lt>. Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 1886 03515

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2019-06-18 Nr. (11.8-53) STAP-110

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL MINIMALIOJO DARBO UŽMOKESČIO“ PROJEKTO

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija teikia svarstyti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl minimaliojo darbo užmokesčio“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas atsižvelgiant į Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Lietuvos Respublikos Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos“, 113 punkto nuostatas ir į Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. ir 2019 m. gegužės 28 d. rekomendacijas.

Trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. posėdyje, siekiant depolitizuoti minimaliojo darbo užmokesčio dydžio nustatymą, buvo nutarta įtvirtinti, kad minimaliojo darbo užmokesčio (toliau – MMA) ir vidutinio darbo užmokesčio (toliau – VDU) santykis *neturi būti mažesnis kaip 45 proc. ir didesnis kaip 50 proc.*, jis turi atitikti ketvirtadalio didžiausią VDU ir MMA santykį turinčių Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybių narių vidurkį, kuris nustatomas pagal Europos Sąjungos statistikos tarybos paskutinių trejų metų skelbiamus duomenis. Lietuvos banko atstovas 2019 m. balandžio 23 d. Trišalės tarybos posėdyje Trišalei tarybai pateikė duomenis apie MMA ir VDU santykį ketvirtadalyje didžiausią šį santykį turinčių ES valstybių narių: Slovėnijoje – 51,1 proc., Prancūzijoje – 47,1 proc., Liuksemburge – 46,8 proc., Portugalijoje – 46,4 proc., Lenkijoje – 46,3 proc.; šalių vidurkis yra 47,5 proc.

Nustatydami MMA 2020 metams, darbuotojų atstovai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai taikė su Trišale taryba suderintą formulę: ėmė planuojamą 2020 m. šalies ūkio vidutinį mėnesinį bruto darbo užmokestį (toliau – VMBDU) be priedų ir priemokų – 1 278,4 Eur (pagal Lietuvos banko pateiktus duomenis) ir daugino iš to procento, kuris atitinka ketvirtadalio didžiausią VDU ir MMA santykį turinčių ES valstybių narių vidurkį, t. y. 47,5 proc. (1 278,4 Eur x 0,475 proc.).

Trišalė taryba 2019 m. gegužės 28 d. posėdyje nepriėmė vieno sprendimo dėl MMA kėlimo nuo 2020 m., nes šiuo klausimu buvo pateiktos skirtingos nuomonės: darbdavių atstovai laikėsi pozicijos, kad MMA galima kelti iki 580 Eur, darbuotojų atstovai – iki 607 Eur, Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai – iki 607 Eur.

Nutarimo projektu siūloma nuo 2020 m. sausio 1 d. nustatyti 607 Eur MMA vietoj dabar nustatytos 555 Eur MMA (didinama 52 Eur, arba 9,37 proc.) ir 3,72 Eur minimalųjį valandinį atlygį vietoj dabar nustatyto 3,39 Eur (didinama 0,33 Eur, arba 9,73 proc.).

MMA ir vidutinio darbo užmokesčio Europoje santykis svyruoja nuo 45 proc. iki 50 proc. 2020 m. MMA (607 Eur) ir VMBDU santykis Lietuvoje būtų 47,5 proc..

Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos duomenimis (2019 m. balandžio mėn.), Lietuvoje yra apie 156 tūkst. darbuotojų, gaunančių MMA ir mažiau. Biudžetinėse įstaigose tokių darbuotojų yra apie 28 tūkst. Lietuvos Respublikos valstybės biudžete šiam tikslui pasiekti, preliminariais paskaičiavimais, reikėtų apie

17 mln. Eur.

Lietuvos Respublikos darbo kodekso 141 straipsnio 3 dalyje numatyta, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybė tvirtina MMA ir minimalųjį valandinį atlygį, atsižvelgdama į Trišalės tarybos rekomendaciją bei į šalies ūkio vystymosi rodiklius ir tendencijas.

Lietuvos Respublikos finansų ministerijos parengtame Lietuvos ekonominės raidos scenarijuje 2019–2022 m. (toliau – scenarijus), kuris yra viešai paskelbtas 2019 m. kovo mėnesį Finansų ministerijos interneto svetainėje https://finmin.lrv.lt/uploads/finmin/documents/files/ERS_aprasymas_2019_kovas.pdf, pateikti šie duomenys ir prognozės:

1. *Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis šalies ūkyje*. Vidutinio mėnesinio bruto darbo užmokesčio metinis augimas 2018 m. buvo 9,6 proc., t. y. spartesnis nei 2017 m. Tai didžiausias darbo užmokesčio augimas nuo 2008 m. Vidutinis mėnesinis bruto darbo užmokestis 2018 m. šalies ūkyje buvo 921,4 Eur (metinis augimas viešajame sektoriuje buvo 10,2 proc., privačiame sektoriuje – 9,4 proc.). Toks spartus darbo užmokesčio augimas atspindi stiprią darbdavių konkurenciją dėl darbuotojų. Realus darbo užmokestis šalies ūkyje padidėjo 5,9 proc.

2. *Suderintas vartotojų kainų indeksas (vidutinis metinis)*. Jis 2018 m. buvo 2,5 proc., 2019 m., planuojama, bus 2,2 proc.

3. *Nedarbo lygis*. Išlieka palanki darbuotojams darbo rinkos padėtis – darbo jėgos paklausa, viršijanti pasiūlą, mažėjantis nedarbas (nedarbo lygis 2018 m. buvo 6,2 proc., o 2019 m., planuojama, bus 5,9 proc.).

4. *Bendrasis vidaus produktas (toliau – BVP)*. 2020 m. prognozuojamas 4,7 proc., arba 2,4 proc. palyginamosiomis kainomis, BVP augimas.

5. *Darbo našumas (BVP palyginamosiomis kainomis vienam užimtam gyventojui)*. 2019 m. šalies ūkyje numatomas 2,1 proc. darbo našumo augimas, 2020 m. – 2,3 proc.

Nutarimo projekto tikslas – padidinti MMA ir darbuotojų, gaunančių mažiausią darbo užmokestį, pajamas.

Priėmus nutarimą, bus padidintas MMA ir minimalus valandinis atlygis, todėl turės būti keičiamas Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų darbo apmokėjimo įstatymas (nuo 2019 m. liepos 1 d. – Lietuvos Respublikos valstybės ir savivaldybių įstaigų darbuotojų ir komisijų narių darbo apmokėjimo įstatymas), siekiant, kad pareiginės algos pastoviosios dalies koeficientų minimalios ribos, apskaičiuotos pareiginės algos baziniais dydžiais, nebūtų mažesnės už 2020 m. nustatytą MMA dydį.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Finansų ministerijai (pastabų neturėjo), Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerijai (darbo tvarka nurodė, kad pastabų neturi) ir Lietuvos savivaldybių asociacijai (išvados nepateikė).

Išvadas taip pat pateikė Lietuvos profesinė sąjunga „Solidarumas“ (pritaria MMA didinimui iki 607 Eur), Lietuvos pramonininkų konfederacija (toliau – LPK) (nepitaria MMA didinimui iki 607 Eur, nes toks didinimas neatitinka esamos ekonominės situacijos verslo aplinkoje) ir Lietuvos laisvosios rinkos institutas (toliau – LLRI). LLRI nepitaria MMA didinimui ir atkreipia dėmesį į Europos centrinio banko, Europos Komisijos ir Tarptautinio valiutos fondo rekomendacijas Lietuvai – tarptautinės organizacijos perspėja dėl spartaus atlyginimo augimo, sulėtėjusio darbo produktyvumo augimo ir dar 2016 m. rekomendavo pristabdyti MMA didinimą.

Ministerija, atsižvelgdama į LLRI ir LPK nepritarimo motyvus, pabrėžia, kad, nustatant MMA 2020 metams, darbuotojų atstovai ir Lietuvos Respublikos Vyriausybės atstovai laikėsi Trišalės tarybos 2017 m. rugsėjo 21 d. posėdyje sutartos minimalaus darbo užmokesčio dydžio nustatymo formulės, kuriai pritarė ir darbdavių organizacijų atstovai, taip pat atsižvelgė į šalies ūkio vystymosi rodiklius bei tendencijas, nurodytus šiame rašte.

Nutarimo projektas paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje. Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir

darbo ministerijos Darbo teisės skyriaus patarėja Agnė Nakčerienė (tel. 8 706 64 290, el. p. agne.nakceriene@socmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Lietuvos Respublikos trišalės tarybos 2019 m. gegužės 28 d. protokolo Nr. TTP-5 išrašas, 1 lapas.
3. Suinteresuotų institucijų ir visuomenės išvadų kopijos, 13 lapų.

Ministras

Linas Kukuraitis

Agnė Nakčerienė, tel. 8 706 64 290, el. p. agne.nakceriene@socmin.lt